

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 4-50 драхме, тромесечно 13-50 драхми, годишње 54 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стан уредништва:

улица Краља Петра бр. 70.

БРОЈ 15 лепта

Уређује: О Д Б О Р

БРОЈ 15 лепта

ЈЕДНА ИЗЈАВА ГОСПОДИНА МИНИСТРА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

Када је на седници Народне Скупштине од 23. марта текуће године Господин Љубомир Јовановић, Министар Унутрашњих Дела затражио реч да одговори на затражено обавештење г. Драже Павловића, народног посланика, устао је г. Милан Марјановић, народни посланик, и у име једног дела опозиције дао изјаву противу рада Господина Министра Унутрашњих Дела, износећи као да су у питању поштујућа према официрима из тајне превратне организације гажени Устав и закони. По прочитању ове изјаве г. Марјановић је са већим делом опозиције изашао из Скупштине.

На ово је Господин Министар одмах одговорио, изјављујући следеће:

»Један од посланика из удружене опозиције у свом говору пре неколико тренутака позвао се на мене; други посланик из удружене опозиције, бајаги у име Народне Скупштине, хоће мени да забрани говор у Народној Скупштини. Ето, господо, један примерак искрености и један примерак могућности за рад са господом која су се, веле, окупала и споразумела да раде на народном добру и за бољу будућност народну у ове дане. А ја, господо, срећан сам што могу пред Народној Скупштином изјавити ово:

У мом министарском раду, као и у току целог мог живота, немам ни једног дела управљеног ни против Народне Скупштине, ни у опште против народних слобода. На против, господо, ја ако имам какве политичке заслуге, имам ту заслугу, да сам уставни режим, режим народних слобода, режим народносамоопредељења, одбранио од једне гомилебесправно и противно закону покупљене, која је хтела да силом онага оружја, које им је дато у руке за одбрану отаџбине, да силом оружја униште народна права и слободе. (Одобравање). Кад су народни посланици обарани на земљу и били предавани у руке сили и батини, у том тренутку, господо, нису се нашли ови пријатељи слободe и посланичких права, да бране свога друга. Не, господо, за одбрану угледа народних посланика, права Народне Скупштине, права Српског Народа, ја сам се нашао са мојим друговима! А што год сам ра-

дио, радио сам јавно, радио сам као члан кабинета са представницима ових истих људи, који су сад изашли тамо, као њихов друг, све у споразуму са њима, са њиховим знањем. За оно што сам ја урадио нека се не брине ни Народна Скупштина, нека се не брине ни радикална странка, нека се не брине ни један пријатељ народних слобода, да ће на једног српског данашњег министра пасти каква љага, да је радио против права, против Устава. Ја сам, господо, доследан: оно што говорим ја то и радим.

А ако се у овој земљи показало да и закон има своју силу, да и Устав има стварно на делу права, да су Устав и закони иако од сваког — то није заслуга пријатеља оних криваца, него је заслуга моја, мојих сарадника и мојих другова. Па, господо, ако се за оно што је било ко год треба да стиди, ја се нећу стидети, а надам се да се са мном заједно неће постидети ни моји другови ни радикална странка. (Одобравање).

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Рим, 5. — »Епоха« тврди, да постоји и друго писмо цара Карла, које ће изазвати још већу сензацију.

Штокхолм, 5. — Барон фон дер Брук, нови немачки посланик у Финској, предао је у Вази финској влади своја акредитивна писма. Фински сенат приредио му је свечан пријем.

Петроград, 5. — Максималистичка је влада гинутила прокламацију влади кавкаске републике поводом декларације о потпуној независности те области. Влада те републике изјавила је да ради саобразно Лениновој формули о праву народа.

Петроград, 5. — Максималистичка влада одредила је Каракана, да привремено замени комесара за спољне послове Чичерина који је оболео.

НОВИ ПЛАНОВИ

Претпоставке о аустројској офанзиви

Рим, 5. априла
Непријатељска штампа почела је отворено говорити о идућој офанзиви противу Италије. Један лист из Манхајма пише, да ће немачка офанзива на западном фронту бити допуњена операцијама противу Италије и у Палестини, у

циљу парализовања воље Сила Споразума за уништење Немачке.

Будапешти Хирлан вели: Пошто је генерал Фош постао врховни командант савезничких армија у Француској, потребно је што пре напасти Италију, како би на њега пала тежина операција и на италијанском фронту.

Фосије Цајтунг износи

ЗА НАРОДНУ ПРИВРЕДУ

Мотивација са којом је Министар Народне Привреде спровео Народној Скупштини предлог Закона о првим мерама за обнову Народне Привреде:

Народној Скупштини, Подносиоци Народној Скупштини законски пројект о Првим Мерама за Обнову Народне Привреде, налазим за потребно да изложим у најкрупнијим цртама разлоге, који су ме руководили за подношење овог пројекта као и циљеве, које желим помоћу њега остварити.

После рата у нашој земљи владаће велика оскудица; у људској радној снази, у стоци за ред и приплод, у оруђима и материјалу за производњу, у артиклима за подмирење најпрешнијих потрошачких потреба и т. д.

Очјакво стање ствари намеће нам дужност: да набавимо и увнесемо у земљу артикле потребне за обнављање привредног живота и снабдевање земље; да те артикле равномерно распоредимо по целој земљи сразмерно потребама сваког појединог краја, те да на тај начин бар донекле отклонимо оскудицу, која ће постојати; да путем целесходне организације рада и путем здружења привредног инвентара јавног и појединачног што боље искористимо оруђе и материјал за производњу, те да уоблажимо оне штетне последице, које би морале неминовно наступити услед мањка у радној снази и врђуља за производњу.

Као што се види први задатак, који лежи на нама састоји се у томе да увнесемо у земљу што је могуће више и оруђа и материјала за производњу као и најпрешнијих потрошачких артикала. Имајући у виду да наши трговци, услед оскудице у капиталу и кредити као и услед других тешкоћа на које ће наићи, при набавци у иностранству, неће моћи у пуној мери задовољити ову потребу, ја сам у споразуму са Министарским Саветом и Скупштинским Привредним Одбором одлучио да најпотребнија оруђа и материјала за производњу као и најпрешније потрошачке артикле набави сама Држава.

Поред ове набавке које ће вршити држава набављаће разне артикле и трговци. Држава, односно Министарство Народне Привреде трудиће се свим средствима да им тај посао што више омогући и олакша. У том циљу предвиђене су и одредбе о царинском ослобођењу, о рефакцијама железничком и увозним премјијама. Међу тим средствима, долази јавно и стварање трговач-

ког кредита, који ће се такође потпомагати на све начине.

У другом реду долази државна брига да се сви купљени оруђа и материјал за производњу као и артикле потроше равномерно по стурте у земљи сразмерно потребама сваког појединог краја.

У овом циљу ја сам ангажовао за сарадњу и као помоћне органе: самоуправна тела, округе и општине и привредне корпорације: Главни Савез Земљорадничких Задруга, Српско Пољопривредно Друштво, Трговачку, Индустриску и Заватлијску Комору. Ова тела најбоље познају локалне прилике те ми она пружају довољне гаранције за равномерно распореда купљених артикала. Разуме се само по себи, да и у овом, као и у свима другим пословима, ја апелујем на помоћ и сарадњу народних посланика.

Што се тиче распореда ових артикала, које поједини трговци буду увозили у земљу, држава нема начина да утиче на тај распоред али с правом се надам да ће слободна конкуренција и закон понуде и тражије утицати и овде на равномерно поделу.

Последњи а у исто време и најважнији задатак лежи у томе да се привредна снага и целокупан у земљи привредни инвентар искористи што рационалније. Оскудица, која ће у том погледу владати одлучила је да учиним извесна ограничења у слободном кретању привредника, као и извесна одступања од нормалног начина рада, која ограничења и одступања у правом моменту могу изгледати врло тешка, али која ће по повратку у земљу бити неопходно потребна.

Да напоменем одмах да

ће се ова интервенција државе појавити само код пољопривредне производње једно због тога што је она најважнија грана наше народне привреде и друго због тога што ће се оскудица у средствима за производњу овде највише осећати. У осталом онаква и слична ограничења постоје у свима другим ратујућим државама.

По чл. 9 закона држава ће сва набављена оруђа и материјал за пољопривредну производњу, а тако и сто и стоку за рад продавати не појединим пољопривредницима већ само самоуправним телма: округима и општинама и земљорадничким организацијама: задругама. Продајући им ова средства, држава им ставља у дужност да помоћу њих а преко нарочитих одбора (код општине и округа) сбрађују јавна и приватна имања, како кад потреба буде изаскала. Али извршење ове дужности доноси и општинама и задругама лепу награду за њихов труд, — јер после извесног времена кад се привредне прилике у земљи колико толико среде, оне продају земљорадницима сва ова, од државе у пола цене примљена производна средства, уносећи цео вишак продајне цене у своје касе.

С друге стране закон предвиђа такође и интересе што рационалније земљоседе производње, и реквизицију оруђа и стоке за рад, који се налазе у приватној својини, као принудне радове. И једно и друго разуме се, само онда, ако се та мера покаже као неопходно потребна и само онде где та реквизиција и принудни рад не нанесу штету дотичном привреднику.

Најзад се законом предвиђа и таксација цене за артикле који служе за подмирење најпрешнијих потреба (животне намирнице). Ова одредба ограничава слободну трговину; али сматрам да је такво ограничење у интересу потрошача неопходно потребно.

Ово су главни принципи, који су ме руководили при изradi овог законског пројекта, а целокупан рад Министарства на овом тешком привредном проблему и детаљна објашњења о појединим законским одредбама имаћу част изложити Народној Скупштини приликом дискусије претреса самог закона.

12-III 1918. Крф.

НАШИ У ПОРОБЉЕНОЈ ОТАЏБИНИ О тобожњем миру са непријатељем

Мађарски лист »Будапешти Хирлан« доноси у броју од 13. марта ову интереситну ствар:

»Јене Ирши, налазећи се у Београду, упитан је госпођу код које станује: шта она мисли о миру. Госпођа Мара Миловановићка, жена резервног коњачког капетана, одговорила је, на тврдњу овог новинара да је источни рат завршен, овако:

— Нас нећете моћи сварити и — пазите! — ми смо и сувише тежак залагај за непријатељски етрамак.

— Признајем, госпођо! — одговорио је дописник. — Али не мислите ли да је ваљанији интерес српског народа да што пре затражи мир?

— Кад би хтели поштен мир да склопите се нама, брзо би се могли споразумети. Али нам не можете диктовати такав мир као што сте диктовали Русима и Румунима.

— То је истина, госпођо, али у питању српског мира српски војници и српско оружје неће имати више ништа да кажу. (Видећемо! — Ур. »В. С.«). У осталом шта ви Срби сматрате за поштен мир?

— Ја се не разумем много у политици, али то добро знам да ми Срби не можемо ди склопимо мир по цену жртвовања српске земље. ... А без мора не можемо живети. Морам се ујединити с Црном Гором и.....

— И?

— Разуме се да остале тачке нису сада актуелне.

— Мислите ли на Босну?

— Па, јесте, а на то сам мислила. Увиђам да се у данашњем стању не може озбиљно говорити о томе. ...И ово би била велика жртва за нас, јер смо у овом рату за националне идеале највише крви ми пролили.

УРУСИЈИ

Политичка ситуација

Петроград, 5. априла
Један од најутицајнијих чланова народних комесара, Луначарски, дао је уреднику Новаја Жизњ значајну изјаву о вођењу политике коју максималисти мисле да усвоје.

Влада Совјета — рекао је он — није противна идеји о споразуму са најбољим слојевима буржоазије. У Русији се не може успоставити чисто социјалистички режим, јер би он изазвао њено фатално распарчавање. Неопходно је потребна слога свију снага земље, т. ј. споразум са финансијерима и великим индустријалцима. Не могуће је остварити револуционарни социјалистички режим само конфискацијом приватних предузећа. Намеће се такође извесна реорганизација војске, и сви способни инструктори које ми позивамо на посао морају узети активног учешћа у раду ради спасења отаџбине.

БУГАРСКИ, МАЊЕДОНСКИ ПРОТЕСТ

XII

Питање Егсарије и њено оснивање није изостало ни у овом »Протесту Македонаца«. Њега Бугари судаваде као »кебу из појаса«.

Да им није још овога питања — ко зна шта би радили. Оно им је средство са којим покушавају обманути странце — као да је плебисцитом решено »Македонско питање« у корист Бугара — као што већ рече Ризов Венделу. Њиме »доказују« да се је народ прокламовао за »Бугаре« и најзад оно им служи свему и свачему да га према приликама у моменту употребе. Многи наши интелектуалци изнели су ово питање и расправили га онако — како се је у ствари развијале и побуде народа које су исто изазвали.

Г. Вендел у своме одговору Ризову овај је оделак расветлио боље него ли ма ко, али сви разлози, сви историјски аргументи овога питања иду за Бугаре у кош. Они се праве глуми према овоме и никад се несмеју упустити у питање ове расправе. Њима је ово потребно да га употребе згодно, а што им факта друго налажу то их се никад није и изгледа неће ни тидати. Стицај политичких прилика између нас и Турца дао је маха бугар-

ским агентима да најидеалнију борбу нашег народа у тим крајевима искористе за себе. Борба поведена за богослужење на словенском језику између становништва и Патријаршије није се испољавала у националну, јер зато није имала потребних покушавају обманути странце — као да је плебисцитом решено »Македонско питање« у корист Бугара — као што већ рече Ризов Венделу. Њиме »доказују« да се је народ прокламовао за »Бугаре« и најзад оно им служи свему и свачему да га према приликама у моменту употребе. Многи наши интелектуалци изнели су ово питање и расправили га онако — како се је у ствари развијале и побуде народа које су исто изазвали.

Г. Вендел у своме одговору Ризову овај је оделак расветлио боље него ли ма ко, али сви разлози, сви историјски аргументи овога питања иду за Бугаре у кош. Они се праве глуми према овоме и никад се несмеју упустити у питање ове расправе. Њима је ово потребно да га употребе згодно, а што им факта друго налажу то их се никад није и изгледа неће ни тидати. Стицај политичких прилика између нас и Турца дао је маха бугарским агентима да најидеалнију борбу нашег народа у тим крајевима искористе за себе. Борба поведена за богослужење на словенском језику између становништва и Патријаршије није се испољавала у националну, јер зато није имала потребних покушавају обманути странце — као да је плебисцитом решено »Македонско питање« у корист Бугара — као што већ рече Ризов Венделу. Њиме »доказују« да се је народ прокламовао за »Бугаре« и најзад оно им служи свему и свачему да га према приликама у моменту употребе. Многи наши интелектуалци изнели су ово питање и расправили га онако — како се је у ствари развијале и побуде народа које су исто изазвали.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ЈЕДАН ЛЕП ПРИМЕР

Подофицири, каплари и редови друге пољске батерије, В. П. Бр. 414, послали су пољској станици службе безбедности у Водену 50 франака као свој прилог одбору за дочек рањеника и оболелих војника на воденској железничкој станици.

Овај поступак наших војника друге пољске батерије реч је доказ, да су наши војници не само добри борци, него и људи најплеменитијих осећања. Нека им је и овим путем хвала.

ВЕЛИКИ КОНЦЕРТ

У петак 13/26 априла, у 5 часова по подне, биће велики концерт у дворани »Бела Кула« у корист одбора српских студената у Паризу за помоћ интернираним студентима. Нарочити одбор чини велике припреме за овај концерт, чији ће се

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Лондон. — Адмиралитет јавља, да су египетске лађе за купљење мина спасле посаде са још десет немачких лађица, које су пропаде код Категата.

Чингатио — Британска и канадска регрутна комисија јавља, да се је добровољно уписивање у војску повећало са 25 од сто од почетка немачке офанзиве. Уписује се нарочито велики број Шкотланђана. Уписују се такође Руси, Сиријанци, Грци и Скандинавски

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Лондон, 5. — Једна депеша из Катенбура јавља, да је вођена поморска борба код данских обала у близини Кулена.

Цирих, 5. — Према извештајима из Берлина, Кајзер је наредио Хелфериху, да посредује у спору између Бугарске и Гурске у питању Добруце. Спор је последњих дана узео веома оштар карактер. Немачка штампа пише, да тај спор треба решити пре но што би се Добруца евакуисала и предала Бугарима.

Лондон, 5. — Адмиралитет саопштава:

програм и остали детаљи објавити доцније.

БДЕНИЈЕ

Сутра, 6. априла, биће у цркви Св. Саве бденије — Акатист Св. Богородице. Почетак бденија у 19 часова. Из канцеларије ванредног архиепископског намесника. Службено.

ДА СЕ ЈАВИ

Љуба Акимовић, учитељ из Тетова, да се јави у родном месту »Бел. Србије« ради извесног посла.

СРПСКО ТРГОВАЧКО ДРУШТВО

Обавља све банкарске послове. Врши размену новца по најповољнијим дневним курсевима.

Прима новац на штедњу и чување.

Канцеларија се налази у улици Александра Великог бр. 7, у згради хотела »Кавала«, преко пута бив. грчке централне поште.

Извештај команданта египетске флоте јавља, да је првог априла био сукоб између немачких и египетских бродова у заливу Категат. У борби је потопљено 10 немачких лађа. Египетске су лађе спасле посаде са потопљених бродова.

Петроград, 5. — Из Москве јављају, да ће се установити татарска република Башкира, која ће обухватити области јужног Урала и централни ток Волге.

Москва, 5. — Чечанска племена у области Каспског језера, под командом руских официра, побунила су се противу совјета.

Рим. — Пополо д, Италија пише: Са дивљењем и одушевљењем пратимо хејројски отпор англо-француских армија. Записано је у књизи Судбине, да ће кајзер доживети у Француској свој Ватерло.

Лондон, 5. — Тајмс јавља, да Немачка позива у војску све иоле способне људе за војну службу. Упућени су хитно на фронт и радници из ратних фабрика. Многе фабрике су затворене, а у неким раде само жене.

Париз, 5. — Од почетка офанзиве савезнички врховни ратни

савет стално држи седнице. Усвојене су врло важне одлуке; неке су одлуке објављене.

Са нашег фронта Српски званик извештај Солун, 5. априла

4. априла слабија обострана ватрена активност.

Крф, 4. априла

На данашњој скупштинској седници завршена је дебата о Владиној изјави, после чега се прешло на гласање. Са 55 гласова против 42 Скупштина је примљива дневни ред који је предложено посланик Ломовић у коме се одобрава изјава и изражава се поверење Влади. (Пресбирео)

ПРИЗНАНИЦЕ ИЗ СРБИЈЕ

Најдановић Александар, Недељковић Илија поручник, Милисав и Никола потпуковник, Неђић Кола писар, Николетић Новак телеграфиста, Николајевић Миљивоје капетан и Милош Николић: Алекса М. пшуконик, Влад. капетан, Димитрије дреер, Драгољуб Ник. писар, Живота ппор. Иван С. пшуконик, Илија пушкар, Иван, Јанко и Јован, Јован, Јован К. подварајник, Коста поручник Љуба, Милан (2) кондуктер, Милорад Л. поручник и Радиса инжињер, Ничота Никола Д-р, Нововић Милета (2), Нушић Милутин поручник, Недељковић Антоније, Николић Илија пушкар.

Наставиће се

САОПШТЕЊА

Милорад Ђ. Крапчевих чиновник окружног суда, извештава пријатеље и познанике, да ће 7. априла у 9 и по часова пре подне на гробљу код цркве Еванђелисте давати двогодишњи парастос својој супруги Драшки-Драги.

Светислав Милисављевић из Ваљева студент права — резервни пешадски поручник извештава своје сроднике и пријатеље да је свога брата Богдана, студента права, респеш. поручника, изгубио приликом несрећног судара лађа на путу за Италију 5. марта 1918. године, када је ишао на то, да своју будућност осигура, рачунајући да му је живот, бар сада, после толиких патњи био осигуран.

ше се истражирању средстава. Те исте године (1895) у Солуну се одржа збор бугарских пропагандиста, под председништвом Ризо-

БОРБЕ НА ЗАПАДУ

Коментарии и појединости

Лондон, 5. — Једна висока војначност изјавила је: »И поред евакуације Бајела, из многих разлога тврдим да је непријатељско напредовање заустављено. Египетске се дивизије боре јединствено. Савезници штеше своје снаге што је могуће више, да у згодном и одлучном моменту предузму јаку офанзиву«.

Цирих, 5. — Из Берлина јављају: Прекроче су прошла кроз Келн и Диселдорф два савезничка воза са турским рањеницима из последње немачке офанзиве на западном фронту. Ови возови путују за Цариград. Јуче је прошао за Софију воз са бугарским рањеницима.

Лондон, 5. — Дописник Дејли Њуса телеграфиса, да се главна непријатељска снага изазла из северном делу борбеног фронта, где јако напада у циљу да преко Бајела прокрчи пут ка усамљеном ланцу брда у околини овог места. Да би постигао циљ, непријатељ је довукао на овај сектор нове снаге. Зна се да има ту 25 дивизија.

Париз, 5. — Сазнаје се, да немачка врховна команда врши извесне промене код армија на западном фронту. Верује се, да Немци имају намеру да поделе садашње армије у две групе: једна противу француских, а друга противу египетске армије. Банарски принц Леополд имао би, вероватно, управљати операцијама на јужном делу фронта.

Париз, 5. — Сазнаје се из сигурног извора да 20 немачких дивизија представљају стратегијску резерву која је готова да уђе у борбу.

Вазел, 5. — Национал Цајтунг пише: Египетске се трупе, и ако бројно слабије, боре са јединственом издржљивошћу. Утеха Волфове Агенције да су губитци мали није вероватна, јер немачки коминике говоре о јаким борбама и помињу многобројне непријатељске против-нападе.

Цирих, 5. — Војни критичар Бернер Бунд пише: Број египетских заробљеника је, сразмерно, врло мали. Очевиђно је, да се Египетске боре храбро и одлучно, претпостављајући предају смрт. Пета египетска армија поднела је велики удар. Тринаест дивизија те армије биле су нападнуте од 40 немачких дивизија које су приморале Египетске на повлачење. Египетске су се трупе јединственом снагом супротставиле. Исте трупе су такође пример генерала Макса који се је до последње минута одупирао немачком притиску.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солун. фронта Француски коминике Солун, 5. априла

Активност артиљерије и патрола северно од Битоља. Египетски су авијатичари бомбардовали непријатељске логоре у области Дојрана и Сереза.

Франц. коминике Париз, 5. априла

Узајамна артиљеријска борба и сукоби патрола на фронту Соме. Француске су трупе извршиле више успешних

препада југо-западно од Бит де Месил, у области Тахира и северно од Флиреја. Заробљеник извештава број војника. Одбијен је немачки напад источно од Сомеца.

На осталом фронту ноћ је прошла на миру.

Доцније. — Није било пешачких борби у току јучерашњег дана. Немци су јако бомбардовали наше прве линије и неколико села у области северно од Мон-

Италиј. коминике Рим, 5. априла

Египетске и италијанске патроне заробиле су војника на платоу Азијаг и у области брда Томба. Наше су трупе спречиле прелаз непријатеља на реци код завјетка Гонао и источно од Фосе. Наше одељење, које је прешло на левој обали Пиаве, причинило је озбиљне губитке непријатељу. У долини Лагарине наша је артиљерија дохватила војни непријатељски воз на станици Роверето и изазвала пожар у депонији у близини Мери.

МАЛИ ЛУЂР

Приспели су египетски и француски штотофови од чисте вуне за одело: за људе и децу. Готово одело за децу. Разноврсни галантеријски и парфимеријски артикли. Рајфа израђује цивилино и војно одело. Цене умерене. Продаја англо и на парче. 1—10

УРЕДНИШТВО »ВЕЛИКЕ СРБИЈЕ« ПРИМА О ГЛАСЕ ПО НАЈУМЕРЕ НИЈОЈ ЦЕНИ.

НОВО: Тајна Организација др. 5. Мали цени речник која садржи 46 страна најпотребнијих разговора Српско-Француских, Талијанских и Египетских писано српски др. 120.

ско. Но, ч поред свега тора од стране турских власти, најмљених Турака, и невиђеног денунтирања а-постола бугарске ствари — није се за дуго могао постићи жељени резултат.

Народ српски, који се борио за славенску службу — није се надао овоме колачу, те је с презирањем одбио промену имена. Отуд су деценијама многи крајевци одбијали да приме намењено име бугарско, а читавих области било је које га никад нису примиле као: Горњи и Доњи Пореч, Горња Река, Прилепска Околина, Скопска Црна Гора, Дебарска Област, а варош Дебар тек је 1886. године примљива бугарског учитеља.

Велики број народних првака платио је животом због овога народног отпора, али је зато много наших свесних грађана по свима варошима Македоније, очувао своје српско име до свога ослобођења.

Промена политичког курса у Турској према Бугарима донео је нашем народу много слободе да се сме звати својим именом. И ако су Турци остали при старом зазирању од нас ипак почеше давати дозволе за обилазње затворених српских школа. Истина у томе се надалозило на страних тешкоће, које су долазиле махом од плећених агената бугарске пропаганде, којих на жалост тада није било мало и међу турским чиновницима. Нама се одмагало много и са места са кога то није смело бити, а којима су се Бугари захвалили вадећи чак, мајали, језике, које међи руке и ноге војницима — чии су се очеви борили за слободу Бугара, а чија се савремена дипломатија више него што је требало заузимала за аспирације бугарске у чисто српској земљи. Бугари су наш напредак са ужасом посматрали.

Представник Бугарске у Скопљу Димитрије Ризов 1895 год. јавно је рекао: »Са школом и црквом свршено је. Ако мало још овако потраје наша је ствар пропала. Треба окренути други листе. И збоља није се чекало дуго. Најагилнији раденици на бугарској пропаганди у Македонији — међу којима су били шефови Шопов, бугарски представник у Солуну и Ризов у Скопљу — одадо-

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

— Милета Д. Савић, наредник 2. чете 2. батаљ. п. бр. 60, јавља суду општине Шумњанске, лепенички, Крагујевачки, да су ниже именовани обвезници живи и здрави и то:

Миленико Д. Савић, Живота Антонијевић, Милан М. Проквић, Јоца Богдан и Милован М. Јовановић, Предраг Кузмић, Живојин, Милоје, Света Вуле, Радосав и Живота Ерић, Милутин и Радосављевић, Миладин, Степа и Пера Стојановић, Милета Мијаило, Веља, Милорад и Митар Станковић, Никола и ЧеDOMИР Станојевић, Милан — Реља Филиповић, Милија М. Андрић, Драга — Дада и Војислав М. Лукић, Мика Петковић, Ђира Мирковић, Живан К. Срећковић, Божа Панчић, Мирко, Спасоје, Лева и Павле По-

повић, Мика, Милован, Милосав и Живадин Мартић, Танасије И. Виштијевић, Влајко и Раца Глишић, Радојко и Гвозден Милић, Мијаило и Живојин Лукић, Миленко и Милорад Радојевић, Милован Петровић, Војислав П. Живковић, Милентије Марковић и Богдан И. Живановић. Сви моле да се њихови јаве.

НОВА КЊИГА:

Тајна Превратна Организација, целокупан извештај са познатог претреса у Војном Суду за Официре, заједно са пресудима. Књига има 640 страна. Цена јој је 5 драхми.

Поруџине треба упућивати: Николи Л. Бркићу, новинару, — Солун, Краља Петра улица бр. 70 (у згради уредништва »Велике Србије«). Књига се може добити и у књижари М. Ристи-војевића, код Беле Куле, у Солуну.

СРПСКА КЊИЖАРА М. РИСТИВОЈЕВИЋА

Препоручује поред осталих књига: Роман »Хауас« др. 3. »Српску Драму« др. 4. »Египетског у српској војсци« др. 3-50. »Доживљаје Наредника Миладина др. 3. »Југославије« др. 2-50. »Изгнаник свете жртве« др. 2. »Србијански венац« др. 2. »На Капији Будућности« превод од Анастаса Франса др. 1-50. »На Рекама Македонским« др. 1-50. »На Помолу« др. 1-50. »Под Туђим Кровом« др. 1-50. Велики календар »Домовина« др. 1. Календар цени др. 0-40. Учитељ египетског језика од Ђ. Петровића у меком повезу др. 3-50 у тврдом др. 5. Уџбеник француског језика од Алкалаја др. 4 — од Пленца др. 2-50. Свеске »Мале Библиотеке« комад 0-40 драхми.

»Нови Завет и Псалми Давидови« повезани уједно у фином тврдом повезу 550 страна др. 1-50. Роман »Наше Срце« са сликама др. 4. »Из Ратни Дана« др. 1. 78. Булевар Краља Ђорђе МАЛИ ЛУЂР

СРПСКИ МАГАЦИН ДУШАНА СТОЈАНОВИЋА

Навазија Лимбо ул. бр. 36 поштом из хотела Париза ка Покревеној Чаршији прва улица десно у непосредној близини Бурмали цаије

Има на стоваришту разне сорте гарантвано чистог природног вина у бурадима и флашама, које нарочито препоручује српским менаџама. Магацин је обилно снабдевен коњаком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја на велико и на мало. Цене умерене. 9—30

Д-р АЛЕКСАНДРИДЕС Специјалиста за интерне болести

Директор Болнице за заразне болести

Нова амерканска зубна клиника

Д-р ПАРАСКЕВУПОЛУСА ул. Египатија бр. 357 на углу »Камара« Једини атеље нове амерканске зубне клинике, где се могу излечити болесни зуби и начинити вештачке амеркански десни са зубима. За господу: српске офицере и војнике знатан попуст у ценама. 9—12

ИЗВЕШТАВАМО СВЕ СВОЈЕ РОЂАКЕ И ПРИЈАТЕЉЕ ДА СМО ДОБИЛИ ТУЖНУ ВЕСТ ИЗ НАШЕ МИЛЕ СРБИЈЕ ДА НАМ ЈЕ НАША МИЛА И НИКАД НЕПРЕЖАЉЕНА МАТИ

ЛЕНКА

удова пок. Косте Павловића кафеције из Обреновца испустила своју племениту душу 7. фебруара ов. год. не дочекавши да нас још једном види. ОЖАЛОШЋЕНИ: синови: Милан, Драгољуб, Павле и Димитрије, кћери: Даница, Љубица и Коса, зет Фрања Блажек и остала многобројна родбина. 3—3

ЖИВОЈИН ДРАГОЈЕВИЋ

из Соко-Бање обвезник 2. ч. 2. батаљ. Х. пешад. пука преминуо 23. марта у Болници Престононаследника Александра у цвету своје младости у 22. години свога живота, не дочекавши да се као победилац врати у загрљај својих милих и драгих у поробленој нам Домовини.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

стричеви: Љуба и Радоје Пејовићи и неутешни родитељи, који се налазе у нашој поробленој домовини отац Мироја и мати Драга, стрине: Стана и Лепосава и остала фамилија. 2—2

Штампарија »Велика Србија« Краља Петра ул. бр. 70.